

LBRIS

We know
books

JUSSI ADLER-OLSEN

SOMNUL RAȚIUNII

editura rao

PROLOG

Venise și a treia dimineață, iar mirosul de smoală și alge îi intrase deja în haine. Gheața sfărâmicioasă de sub scândurile debarcaderului se izbea greoi de stâlpi și îi trezea amintiri despre zile când totul era încă bine.

Se ridică de pe patul improvizat din resturi de hârtie și se trase în față atât cât să poată vedea chipul fratelui său mai mic. Chiar și în somn, el părea zgribulit și chinuit.

În curând avea să se trezească și să se uite nedumerit în jur. Apoi avea să simtă curelele strânse din piele de la încheieturi și din jurul corpului și avea să audă zornăitul lanțului care îl ținea legat. Prin despicăturile scândurilor date cu smoală avea să vadă cum lumina zilei și zăpada se luptă pentru a pătrunde până la ei. Și apoi avea să înceapă să se roage.

De nenumărate ori văzuse sclipind disperarea în ochii fratelui său. Pe jumătate sufocat de banda adezivă lipită pe gură, ceruse mereu mila lui Iehova.

Dar știa amândoi că Iehova nici nu-i băga în seamă, căci băuseră din sângele lui. Din sângele pe care paznicul îl picurase în paharele lor cu apă, apoi îi obligase să bea din ele. Abia după aceea le spusese ce băuseră: apă cu sânge

interzis. Acum erau blestemați pe vecie, iar rușinea ardea în ei chiar mai tare decât setea.

Ce va face cu noi? Ce crezi? îl întrebuse privirea speriată a fratelui său. Dar de unde să știe el răspunsul? Instinctiv, simțea că în curând totul avea să se termine.

Se lăsă înapoi pe spate și cercetă încă o dată cu privirea întreaga încăpere în lumina slabă. Hoinări cu privirea de la căpriorii acoperișului la numeroasele pânze de păianjen. Încercă să rețină toate colțurile, canturile și proeminențele, vâslele șubrede și cârma care se aflau în spatele contravântuirilor, plasa de pescar putrezită, care își adusese la mal ultima recoltă, în urmă cu multă vreme.

Apoi, privirea îi căzu pe sticla de lângă el. O rază de soare alunecase pe geamul albăstriu și îl făcuse să sclipească.

Sticla era foarte aproape și, cu toate astea, era foarte greu să ajungă la ea. Era fixată între scândurile dure din care era construită pardoseala.

Băgă degetele între scânduri și încercă să ajungă la gâtul sticlei. Măinile îi erau țepene din cauza frigului. Dacă reușea să desprindă sticla, avea să o spargă și, folosind cioburile, să taie legăturile din piele de la încheieturile lor. De îndată ce acestea cedau, putea să deschidă cu mâinile lui amorțite încuietoarea de la spate, să smulgă banda adezivă de pe gură și să-și dea jos curelele de pe corp și de la picioare. De îndată ce lanțul care era legat de curelele din piele nu-l mai ținea prizonier, avea să se grăbească să-și elibereze fratele mai mic. Îl va trage în brațele sale și îl va ține până când corpurile lor vor înceta să tremure.

Apoi, își va aduna toată forța pentru a măcina cu un ciob lemnul din jurul ușii. Va încerca să scobească scândurile pe care erau montate balamalele, iar dacă se va întâmpla lucrul cel mai teribil și mașina se va întoarce înainte ca el să termine, atunci îl va aștepta pe bărbat. Îl va

pândi din spatele ușii, ținând în mână gâtul sticlei sparte. Da, asta avea să facă.

Se aplecă, își împleti mâinile înghețate la spate și își ceru iertare pentru gândurile murdare.

Apoi continuă să scurme, pentru a elibera sticla. Zgârie și scurmă până reuși să o slăbească într-atât încât să-i apuce gâtul.

Își ascuți auzul.

Era cumva zgomotul unui motor? Da, cu siguranță. Suna ca motorul puternic al unei mașini mari. Dar oare mașina se apropia sau doar trecea prin apropiere?

Mârâitul se intensifică, iar el începu să tragă de sticlă cu atâta disperare, încât îi trosneau degetele. Apoi, zgomotul se atenuă. Erau mori de vânt care foșneau și se hurducăiau acolo, afară?

Respirația caldă forma aburi în dreptul chipului său. De fapt, deocamdată nu se temea. Gândul la Iehova și la mila dăruită de acesta îi dădea putere.

Strânse din dinți și continuă. Când în sfârșit reuși să desprindă sticla, aceasta se izbi atât de zdravăn de scânduri, încât fratele își ridică brusc capul și se uită speriat în jur.

Izbi de mai multe ori sticla de scândurile podelei, dar, cu mâinile la spate, nu își putea lua destul avânt, iar când degetele sale nu mai reușiră să o țină, dădu drumul sticlei, își întoarse cât putu de mult capul la spate și se uită la ea cu o privire goală. Se uită cum praful curgea din grinzile acoperișului.

Nu reușea să spargă afurisita de sticlă. Această sticlă ridicol de mică. Pur și simplu nu reușea. De ce oare? Pentru că băuse din sângele interzis? Oare de aceea îl părăsise Iehova?

Se uită la fratele lui, care se înveli în pătură și se lăsă încet înapoi pe culcușul improvizat. Nu rostea niciun cuvânt, nici măcar nu încerca să mormăie ceva în spatele benzii adezive. Dură mult până când adună tot ce avea nevoie. Cel mai greu era să se întindă așa legat, astfel încât să ajungă cu vârfurile degetelor la catranul dintre grinzile acoperișului. Toate celelalte le avea la îndemână: sticla, așchiile de lemn de la scândurile din podea și hârtia. Pe aceasta ședea.

Își dădu jos un pantof, ținu mâna peste piele și își înfipse așchia de lemn adânc în rădăcina mâinii. Îi dădură lacrimile de durere. Lăsă sângele să picure pe pantof, timp de un minut sau două. Apoi, scoase o bucată mare de hârtie, înmuie așchia în sânge, își răsuci corpul și trase de lanț astfel încât să vadă cât de cât ce scria în spatele său. Era greu să scrie din poziția asta, dar el încercă să descrie cât de bine putea situația disperată în care se aflau. La sfârșit, semnă, rulă hârtia și o îndesă în sticlă.

Fu atent să înfigă bine în gâtul sticlei bucata de catran. Îl scutură bine încolo și înapoi și verifică de mai multe ori ca totul să fie bine închis.

Tocmai când termină, auzi din nou zgomotul motorului. De data asta nu mai exista nicio îndoială. Timp de o secundă lungă și dureroasă își privi fratele, apoi se întinse cu toată forța spre lumina care cădea printr-o despicătură în perete – și spre singura deschidere prin care putea împinge afară sticla.

Ușa se deschise și un nor de fulgi albi de zăpadă însoți apariția unei umbre uriașe.

Liniște.

Apoi un pleoscăit.

Sticla fusese lansată.

1

Carl se trezise și în condiții mai bune.

Prima dată îl lovi arteziana de acid gastric din esofagul lui. Deschise ochii pentru a căuta ceva care să-i ostoiască această senzație neplăcută. Atunci descoperi, pe perna de lângă el, chipul unei femei cu un firisor de salivă la gură și cu mascara mânjită la ochi.

Ah, la naiba, se gândi el, asta e Sysser. Încercă disperat să-și amintească ce își permisesese cu o seară înainte. Tocmai cu Sysse! Vecina lui, care fuma ca un turc. Femeia bună la toate cazurile, iute de gură și, curând, pensionabilă de la primăria Allerød.

Îi veni în minte un gând cumplit și ridică foarte încet plapuma. Constată, răsuflând ușurat, că încă avea chiloții pe el.

– La naiba, gemu el și împinse brațul viguros al lui Sysser de pe pieptul lui. Nu mai avusese asemenea dureri de cap de când Vigga hotărâse să se mute.

– Vă rog, fără detalii, le zise el lui Morten și Jesper, aflați în bucătărie. Mai bine spuneți-mi ce caută femeia aia pe perna mea.

– Ei, bine, bătrâna cântărește o tonă, îl întrerupse fiul lui vitreg, în timp ce deschidea o cutie cu suc de portocale și o ducea la gură.

Nici măcar Nostradamus nu ar fi în stare să prezică ziua în care Jesper va învăța să bea dintr-un pahar.

– Da, scuze, Carl, zise Morten, dar nu-și găsea cheile și tu erai oricum deja dus, așa că m-am gândit...

Asta e ultima dată când mai particip la un grătar la Mortens, își jură Carl și aruncă o privire în sufragerie, spre patul lui Hardy.

Casa nu mai era deloc un cămin plăcut de când îl instalaseră aici, cu paisprezece zile în urmă, pe fostul lui coleg. Nu pentru că patul de spital ocupa un sfert din suprafața sufrageriei și bloca vederea spre grădină, și nici pentru că suporturile cu tot felul de pungi îi erau neplăcute lui Carl sau pentru că trupul paralizat al lui Hardy emana permanent tot felul de gaze urât mirositoare – nu, niciunul dintre acestea nu era motivul. Nu, motivul era conștiința lui încărcată în permanență, ea schimba totul, faptul că picioarele lui Carl își îndeplineau pe deplin funcția și că oricând avea chef putea să-și ia tălpășița. Iar la această conștiință încărcată se adăuga sentimentul că trebuia să repare într-un fel lucrurile. Să îl ajute pe Hardy. Să facă un lucru bun pentru bărbatul paralizat.

– Ei, stai liniștit, îi venise Hardy în întâmpinare când discutaseră, cu doar câteva luni în urmă, avantajele și dezavantajele de a-l muta de la Clinica pentru afecțiuni ale coloanei din Hornbæk la Carl acasă. Aici trece și câte o săptămână întreagă fără să te vad. Nu crezi că așa putea să mă lipsesc de atenția ta câteva ore dacă mă mut la tine acasă?

Totuși, chestiunea stătea în felul următor: Hardy era mereu acolo, chiar dacă dormita liniștit, așa cum o făcea acum. Fizic. În gândurile lui. În planificarea fiecărei zile.

În toate cuvintele, la care acum trebuia să te gândești bine înainte de a le rosti. Era obositor, iar acasă nu trebuia să te simți obosit, la naiba!

La toate astea se mai adăugau și detaliile practice. Spălătul rufelor, schimbatul așternuturilor, lupta cu trupul imens al lui Hardy. Cumpărăturile, legătura cu asistentele medicale și tot felul de autorități. Gătitul. Ei, da, sigur, de cele mai multe dintre lucruri se ocupa Morten, dar asta nu era tot.

– Ai dormit bine, bătrâne? întrebă el prevăzător în timp ce se apropia de patul lui Hardy.

Fostul său coleg deschise ochii și încercă să zâmbească.

– Ei, așa e viața, Carl, concediul s-a terminat, munca te cheamă. Ultimele două săptămâni au trecut în zbor, dar Morten și cu mine ne vom descurca. Important e să nu uiți să-i saluți pe colegi din partea mea, bine?

Carl încuviință. Pentru Hardy trebuie că era al naibii de greu, al naibii de greu. Măcar dacă ar fi putut face schimb cu el, chiar și preț de o zi.

Doar o singură zi pentru Hardy.

În afară de paznicul așezat în colivia lui, Carl nu văzu nici țipenie de om. Curtea sediului central era goală, iar intrarea și coloanele, cenușii și neprimitoare.

– Ce naiba se petrece aici? strigă el de îndată ce se află pe coridorul din pivniță.

Se așteptase la o primire zgomotoasă, măcar la mirosul siropului de mentă al lui Assad sau la o versiune fluierată a lui Rose a marilor clasici, dar aici jos totul era parcă pustiu. Dispăruseră toți în cele paisprezece zile pe care și le luase libere pentru a aranja mutarea lui Hardy?

Intră în cămăruța lui Assad și se uită iritat în jur. Fără fotografii de mătuși bătrâne, fără covor de rugăciune,

fără cutii cu cofeturi lipicioase. Până și tuburile de neon din tavan erau deconectate.

Înaintă pe coridor și aprinse lumina în biroul său. Terenul său sigur, până la care nu ajunsese interdicția fumului. Locul unde rezolvase totuși trei cazuri – și nu trebuise să renunțe decât la două, acolo unde toate cazurile vechi, domeniul de lucru al Departamentului Special Q, erau sortate ordonat și ușor de înțeles în trei dosare subțirele, conform sistemului său infailibil, și așezate pe biroul său.

Se opri brusc. Biroul lucea de curățenie și era de nerecunoscut. Niciun singur fir de praf. Nicio singură foaie A4 scrisă mărunțel pe care să-și poată pune picioarele obosite și pe care apoi să o poată face ghem și arunca la coș. Pe scurt, totul dispăruse.

– Rose! zberă el cât mai convingător posibil, dar vocea îi răsună în încăperile goale din pivniță.

El era ultimul mohican, Kevin rămas singur acasă, cocoșul fără găini. Regele care ar fi dat un regat pentru un cal.

Puse mâna pe telefon și formă numărul lui Lis, de sus de la departamentul de criminalistică.

După douăzeci și cinci de secunde, răspunse cineva.

– Departamentul A, secretariat, se auzi vocea lui Sørensen, colega care îl privea pe Carl cel mai dușmănos dintre toți.

– Domnișoară Sørensen, vorbi el mieros în telefon, Carl Mørck la telefon. Sunt singur cuc aici jos? Ce s-a întâmplat? Știți cumva unde sunt Assad și Rose?

Nu trecu nici măcar o milisecundă și nesimțita îi trânti telefonul.

Se ridică și se duse spre reședința lui Rose, mai jos pe coridor. Poate că dosarele dispărute se aflau acolo. Când

intră în birou, mai să-l lovească damblaua: într-adevăr, dosarele dispărute îi săriră imediat în ochi, dar nu sub forma unui teanc, ci mai degrabă ca tapet. Cel puțin zece plăci din lemn acopereau peretele dintre birourile lui Assad și Rose, iar aceste plăci erau tapetate cu toate cazurile aflate până acum paisprezece zile la el pe birou.

O scară mică din lemn de brad indica locul unde fusese fixat pe perete ultimul caz. Era cel de-al doilea la care fuseseră nevoiți să renunțe. Al doilea dintre cazurile nerezolvate.

Carl făcu un pas înapoi pentru a încerca să deslușească sensul acestui iad din hârtie. Ce naiba căutau cazurile lui pe perete? Să o fi luat Assad și Rose razna? De asta dispăruseră?

Ce lași!

La etajul al doilea era fix la fel. Nici țipenie de om. Chiar și locul doamnei Sørensen din spatele tejghelei se căsca gol. Biroul șefului, al adjunctului, bucătăria, sala de conferințe: nimic. Era de parcă clădirea fusese evacuată.

Ce naiba se petrecea aici? Avusese loc o amenințare cu bombă? Ajunsese oare reforma în poliție atât de departe încât dădeau oamenii afară și vindeau clădirea celui care oferea mai mult? Să o fi luat razna noul ministru al justiției? Devenise totul desuet?

Se scărpină în creștet, puse mâna pe telefon și sună la paznic.

– Carl Mørck la telefon. Unde naiba au dispărut toți colegii?

– Cei mai mulți s-au adunat în curtea pentru comemorări.

– În curtea pentru comemorări? Cum așa? După știința lui, internarea în lagăre a polițiștilor danezi se comemora

pe 19 septembrie. Mai era jumătate de an până atunci. Ce căutau toți acolo?

– Președinta poliției vrea să le explice unora dintre departamente măsurile de reformă. Îmi pare rău, Carl, dar am crezut că știi asta.

– Dar tocmai am vorbit cu domnișoara Sørensen, care n-a zis nimic despre asta.

– Mai mult ca sigur că primește toate apelurile pe mobil, așa se explică.

Carl scutură din cap. O luaseră toți razna. Până ajungea și el în curte, Ministerul de Justiție oricum schimba iarăși totul.

Se uită la fotoliul șefului departamentului judiciar, îmbietor de moale. Acolo puteai să închizi ochii fără spectatori.

Zece minute mai târziu se trezi. Lars Bjørn, adjunctul departamentului judiciar, îi pusese mâna pe umăr. Ochii rotunzi ai lui Assad îl priveau zâmbind de la nici zece centimetri distanță.

Gata cu liniștea!

– Haide, Assad, zise el și se ridică din fotoliu. Să mergem în pivniță și să dăm imediat jos hârtiile de pe pereți, da? Unde e Rose?

– Nu se poate, Carl, zise Assad, scuturând din cap.

Carl își îndesă cămașa în pantaloni. La naiba, ce tot îndruga omul? Sigur că se putea! Nu era el, Carl, șeful?

– Haide, și adu-o și pe Rose. ACUM, dacă se poate.

– Pivnița e închisă din acest moment, îl lămurii Lars Bjørn. Din izolația țevilor curge azbest. Au fost cei de la protecția muncii. Asta e situația.

Assad dădu din cap.

– Da, a trebuit să ne aducem lucrurile aici sus, și nu stăm prea bine în acest birou. Dar pentru tine am găsit un

scaun grozav, completă el, de parcă asta ar fi fost o consolare. A, da, și suntem doar noi doi. Rose n-a avut chef să stea aici sus, așa că a cerut un weekend prelungit. Dar va veni mai încolo.

La fel de bine ar fi putut să-l lovească în părțile moi.